

Z galerie osobností

Rakvice byly rodištěm, bydlištěm anebo působištěm řady uznávaných, zajímavých či zvláštních jednotlivců. Známost o nich překročila hranice dědiny i celého regionu, a vstoupila tak do povědomí širší, než jenom místní veřejnosti. V abecedním pořadí uvádím jejich jména se stručnými charakteristikami, pouze však u těch, jejichž životy jsou už uzavřeny, nikoliv tedy také u současných našich vrstevníků, kteří jsou chloubami všech dnešních spoluobčanů (od vůbec nejmladší Klárky Pohlové až třeba po „hasičského dědu“ Jaroslava Konečného).

František Bečička, domkář; přechodně pobýval ve Vídni, odkud během revoluce roku 1848 posílal do Rakvic dobové petice a letáky; za bachovského absolutismu se to považovalo za zvlášť podezřelou činnost, kt. se proto stala i předmětem vyšetřování četnictva.

František Bednařík, čtvrtláník; předseda místní odbočky Národní jednoty pro jihozápadní Moravu, která před první světovou válkou vyvíjela mezi rakvickými občany národně uvědomovací a tím vlastně politickou práci.

MUDr. Bedřich Beneš, lékař; po Mnichovu přestěhoval svou ordinaci z henleinovci zamořeného Zaječí do sousedních Rakvic; jeho manželka byla křesťankou; v důsledku smíšeného manželství byl transportován teprve až v lednu 1945 do Terezína, kde se naštěstí dožil osvození.

Leopold Dočkalík, varhaník, sbormistr a malíř; působil dlouhou dobu v naší dědině, kde také zemřel a byl pochován; část jeho amatérské výtvarné tvorby se podařilo soustředit a tím současně uchovat v malé místní galerii.

Josef Filípek, čtvrtláník; na pozemku, kt. mu byl přidělen z obciny, vyoral roku 1886 v polní trati Trávníky hliněnou nádobku s proslulým pokladem středověkých mincí; ten se stal v minulosti a dosud napořád zůstává předmětem mnoha numismatických studií.

PhDr. František Ladislav Fintajsl, středoškolský profesor; filologická studia na Univerzitě Karlově zakončil doktorátem; pedagogicky působil nejprve na gymnáziu v Kyjově, kde učil češtinu, latinu, řečtinu a rovněž němčinu; roku 1919 byl jmenován ředitelem nově otevřeného Státního čs. reformního reálného gymnázia v Břeclavi. Je po něm pojmenována jedna z břec-lavských ulic.

Jaroslav Hajda, bojovník za svobodu; poč. okupace uprchl přes Slovensko a Balkán do Bejrútu, odkud byl převezen do Marseille a tam vstoupil do tvořícího se čs. exilového vojska; zúčastnil se bojů ve Francii, Velké Británii a v Normandii; vrátil se do vlasti, po roce 1948 však z obavy před hrozící komunistickou perzekucí emigroval do Kanady.

Ladislav Heinige, učitel; uspořádal první tělocvičné vystoupení rakvického žactva na návsi před kostelem; pár dní před propuknutím první světové války tak dal podnět k založení místní sokolské jednoty, ve kt. po roce 1918 zastával funkci vzdělavatele.

Bohumil Horňanský, ředitel školy; po návratu z ruské legie nastoupil pedagogickou službu v Rakvicích a organizoval v dědině bohatou kulturní a osvětovou činnost; roku 1936 vedl nešťastný školní výlet, během něhož utonulo v rozvodněné Dyji 31 dětí.

Jakub Hrdina, starosta; zasloužil se o zřízení železniční zastávky a o rozšíření místního hřbitova; stavebně zvelebené obecné škole odkázal roku 1889 pozemek, z jehož výnosu pak byly chudobnému žactvu zajišťovány školní potřeby.

František Chrástek, akademický malíř; od svých studií na bratislavské Vysoké škole výtvarných umění žil a tvořil v hlavním městě Slovenska; patřil tam k předním členům umělecké avantgardy.

František Kamenský (nar. 1884), starosta; po návratu z ruské legie se snažil uplatňovat v obecním zastupitelstvu politický program agrární strany; jako rolník propagoval mj. zavádění moderních metod v chovu dobytka.

Jan Kamenský, podnikatel; za svým stavením v Nové ul. zřídil výrobu cementového zboží, zejména střešní krytiny a studňových skruží; prosperující zařízení se mu podařilo udržet v provozu takřka po celé období první republiky.

Oskar Kastner, šafář panského dvora, kt. habsburská rodina pronajala roku 1864 pruské cukrovárenské firmě Latzel & spol.; jeho správa a činnost se vyznačovaly zaváděním a přísným dodržováním nové organizační a mechanizační úrovně.

Max Kohn, statkář; poč. okupace byla na jeho rozsáhlý pozemkový majetek uvalena tzv. nucená správa; když mu vzápětí nato došlo oznámení, že jako židovský občan nemůže vlastnit žádné nemovitosti a musí se s rodinou odstěhovat, spáchal sebevraždu.

Viktor Korčák, pokrývač a kapelník; po osvobození přispěchal do německých Přítluk a jako komisař tam zavedl brutální režim, provázený drancováním, znásilňováním a jinými surovostmi; s rakvickými revolučními gardisty pak předčasně provedl „divoký odsun“ všeho místního obyvatelstva, převážně starých lidí a žen, do Rakouska.

Josef Edvard Kornyšl, zemský poslanec; zúčastnil se roku 1848 Slovanského sjezdu a následných svatodušních bouří v Praze; prodal pak zděděný trkmanský mlýn a zakoupil dva čtvrtlány v Rakvicích, kde se stal nejdříve starostou a pak získal mandát do moravského zemského sněmu za českou Národní stranu; byl jedním z prvních členů brněnského Sokola a dal podnět k založení pěveckého a čtenářského spolku Žerotín v Rakvicích i spolku „pro orbu, národní hospodářství a průmysl“ Břetislav v Podivíně; vedl zájezd krojovaných Rakvičanů k položení základního kamene ke stavbě Národního divadla a rok poté svolal na louce nedaleko lesa Podoxu památný tábor lidu; z jeho iniciativy došlo k založení rolnického akc. cukrovaru v Podivíně, kt. však za hospodářské krize zkrachoval a skončil v dražbě; roku 1948 byla tomuto horlivému vlastenci na čp. 140, kde žil a hospodařil, odhalena pamětní deska.

Josef Krčka, zemský poslanec za Katolickou stranu národní; roku 1885 založil v Rakvicích hasičský sbor. stal se jeho prvním náčelníkem a inicioval zřízení hasičské jednoty, v níž byl zvolen jejím předsedou; jako starosta obce se podílel na otevření poštovního úřadu i na založení rakvických družstevních spolků; předsedal různým okresním korporacím v Hustopečích, Velkých Pavlovicích a v Hodoníně; roku 1916 jej císař František Josef I. vyznamenal Válečným křížem za civilní zásluhy.

Antonín Kubíček, ředitel školy, varhaník a sběratel bohoslužebných písní; zasloužil se o obnovu činnosti spolku Žerotín v Rakvicích a horlivě propagoval novátorské postupy ve viničném a sklepním hospodářství.

Jan Lukeš, poslední starosta rakvického Sokola, kt. byl po únorovém puči spolu s dalšími sokolskými pracovníky „vyakčněn“; násilným vyloučením funkcionářského aktivu fakticky skončila všechna dosavadní tělovýchovná a všeobecně osvětová práce sokolského hnutí v Rakvicích.

Klement Lukeš, zprvu lektor marxismu-leninismu, pak disident; byl nařčen a obviněn z vyzvědačství ve prospěch „titovské Jugoslávie“ a po stažení vykonstruované žaloby pracoval ve Slepecké knihovně a tiskárně; patřil k prvním signatářům Charty 77 a roku 2000 mu prezident republiky Václav Havel udělil Medaili Za zásluhy.

P. František Milím, farář a konzistorní rada; je jedním ze tří místních kněží, kteří zapisovali do rukopisně zachovaného Vzpomínkového kalendáře údaje „o pozoruhodných případech, narozeních, úmrtích a neštěstích, o koupi, prodeji, vynálezech a o ostatních událostech“; Milímovy záznamy svědčí o jeho kulturním rozhledu a šíři zájmů, díky nimž se sblížil s J. E. Kornyšlem.

Václav Míták, domkář; roku 1870 zosnoval a vedl účinný projev nespokojenosti s vyměřováním podílů z rakvické obciny; jednalo se o ojedinělou protestní akci rolnického hnutí v Rakvicích.

Alois Mrštík, spisovatel; učiteloval roku 1882 na rakvické obecné škole a působil jako vedoucí činitel spolku Žerotín; látku ke své povídkové tvorbě čerpal mj. i z osobních příběhů některých obyvatel naší dědiny.

Ing. Tomáš Nečas, předseda JZD v Rakvicích; řídil a provedl převod svěřeného mu podniku ve velmi složitém transformačním období (1991-2013).

MUDr. Zdeněk Novák, CSc., neurochirurg; přednosta kliniky Fakultní nemocnice U sv. Anny a emeritní profesor Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Jakub Obhlídal, hostinský; založil místní organizaci Agrární strany, za kterou neúspěšně kandidoval v říšských volbách roku 1911; tři roky nato se stal starostou místní sokolské jednoty, začleněné do brněnské Rastislavovy župy; provozoval hostinec U rolníka, kt. plnil ve své době i úlohu jakéhosi střediska osvěty a kultury.

Rostislav Obhlídal, pedagogický a osvětový pracovník; po řadu let byl členem redakční rady a autorem pravidelných úvodníků Rakvického zpravodaje.

František Olšanský, ředitel školy; před první světovou válkou se zasloužil o propagaci pokrokových metod v pěstování ovoce a zejména vinné révy při zavádění jejího štěpování na americkou podnož.

Břetislav Opršal, reprezentant rakvické mužské gymnastiky; roku 1926 postoupil v celostátním přeboru Čs. obce sokolské až do finálového závodu na náradí v kat. mužů.

František Pohl, mládežnický gymnasta; reprezentoval spolu s Břetislavem Opršalem na stejném šampionátu rakvickou sokolskou jednotu ve cvičení na nářadí v kat. dorostu.

Alex Průdek, soukromě hospodařící rolník; s hrstkou dalších vytrvalců, do níž dále patřili Silvestr Janoušek, Hubert Minařík a František Suchyňa, dokázal odporovat násilné kolektivizaci a jak sám s hrdostí prohlašoval, „jézéd'ákem se nigdá nestal“.

František Průdek, fotograf a amatérský malíř; autor nejenom mnoha portrétů svých spoluobčanů, ale i řady skupinových snímků ze svátečního a všedního dne dědiny; stálo by za to soustředit tuto část jeho dokumentární tvorby v místní galerii.

František Vlastimil Průdek, účastník revolucí roku 1848 ve Vídni a v Praze; agitátor pro výpravu slovenských dobrovolníků proti Maďarům, za což mu hrozil trest smrti; po vstupu do úřednických služeb patřil k předním osobnostem brněnského národního hnutí, v soukromém životě se však potýkal s osobními a také s majetkovými potížemi; zastupoval Moravany v památné Pouti na Rus roku 1867; když ale vyšlo najevo, že se propůjčil policejnímu donašečství, odejel k příbuzným do Prostějova; tam se věnoval obchodnímu podnikání, uzavřel se do dobrovolné společenské izolace a zemřel v naprostém ústraní od všeho politického dění.

Jiří Průdek, emigrant v USA; během první světové války vstoupil do ustavující se tam francouzské legie; v roce 1919 se načas vrátil do svého rakvického rodiště, odkud však zanedlouho i s celou svou rodinou opět odejel, tentokrát natrvalo do Argentiny.

Martin Průdek, hostinský; po návratu z dočasné americké emigrace otevřel hostinskou živnost U nádraží, kt. však udržel v provozu jen krátkou dobu; obec později jeho stavení odkoupila a zřídila v něm moderní širokoúhlé kino, v němž se promítaly filmy po dobu tří desetiletí.

Rostislav Průdek, bojovník za svobodu; vstoupil do čs. vojenské jednotky v SSSR a zúčastnil se v její sestavě bitvy u Sokolova; tam měl utrpět podle databáze Vojenského ústředního archivu smrtelné zranění; ve skutečnosti jej však tehdy zachránila Tamara A. Voskobojnikova, jíž bylo za její čin uděleno roku 1962 čestné občanství Rakvic.

JUDr. Hubert Režný, právník; závěr života strávil ve svém rodišti a pilně psal o jeho historii; vydal vlastním nákladem dosud nejobsáhlejší vyprávění o životních osudech J. E. Kornyšla a F. V. Průdka pod názvem Rakvičtí koryfejové; mimoto publikoval několik statí v ročence Jižní Morava a mnoho příspěvků v Rakvickém zpravodaji.

Viktorín Richter, domkář; roku 1870 adresoval zemskému výboru v Brně a vzápětí potom okresnímu hejtmanství v Hustopečích stížnost proti obecnímu úřadu; ten totiž přiděloval odměrky z obciny jenom sedlákům, a poškozoval tak ostatní zájemce; jím sepsaný protest podepsalo celkem 22 nespokojených rakvických občanů.

Heinrich Rosenzweig, židovský obchodník; na základě nadace manželů Adolfa a Salomény Kohnových umožnil roku 1884 otevřít ve stavení čp. 159 v Horní ul. konfesijní školu cheder.

Oldřich Řezáč, reprezentant rakvické gymnastiky; roku 1929 se stal absolutním vítězem na přeboru Slovácké župy ve cvičení na nářadí v kat. mužů.

Hermann Spitz, statkář; na osmdesátihektarových polnostech, kt. po zadlužení jejich majitelů promyšleně kupovali jeho děd Salomon i otec David, zaváděl farmářský způsob moderního hospodaření; poč. nacistické okupace převedl všechny majetek na manželku Felicii, roz. Úlehlovou, aby tak přešel jeho arizací.

P. Jan Spurný, farář, pozd. děkan a nakonec biskupský rada; vykonával v Rakvicích duchovní službu po dobu čtyřiceti čtyř roků; vyráběl vlastní mešní víno, když za farní budovou zřídil zahradu a uplatňoval v ní zálibu a péči o vysázený tam vinohrad.

Stanislav Stehlík, bojovník za svobodu; vstoupil v Buzuluku do čs. exilového vojska a zúčastnil se jeho vítězného tažení; po demobilizaci se stal vedoucím textilního závodu.

Marta Straková, učitelka; vychovala a vzdělávala žactvo několika generací; délkou pedagogického poslání předčila v Rakvicích své všechny učitelské předchůdce a zřejmě také příští následovnice; za tuto její úlohu jí vděčíme včetně našich otců i dědů.

Václav Suchánek, účastník třetího odboje; odpor ke komunistickému režimu vyjádřil tím, když na památníku k 800. výročí Rakvic přemaloval rudou hvězdu načerno; odmítl nastoupit vojenskou službu, takže po něm jako po sběhovi bezpečnost vyhlásila pátrání; skrýval se do chvíle, než ilegálně překročil hranice do Rakouska a odtud pak emigroval do Švédska.

Františka Suchyňová, kronikářka; napsala faktograficky hodnotné Doplňky k dějinám Rakvic; ty měly být připojeny k monografii Ladislava Hosáka, připravené do tisku roku 1948; vydání obou rukopisů bylo však po nástupu komunistů k moci znemožněno.

Josef Šelle, podnikatel; po druhé světové válce koupil se dvěma společníky bagr a těžil na Malém Šutráku štěrk; roku 1949 se stal předsedou zemědělského strojního družstva v Rakvicích.

Josef Šír, mlynář; po návratu z emigrace v USA zřídil v Nové ulici na svou dobu moderní válcový mlýn; kromě domácích hospodářů, jezdících do té doby s mletím do vodních mlýnů na Trkmanci nebo až ve vzdálených Nových Mlýnech, začali jeho podnik vyhledávat také uživatelé ze sousedních Přítluk a Zaječí; provoz mlýna byl po druhé světové válce zastaven a jeho budova zchátrala natolik, že musela být zdemolována.

Cyril Štork, hostinský; pův. měl pronajatou obecní hospodu, po jejíž přestavbě na školu zakoupil stavení čp. 113 a pokračoval v něm v provozování tentokrát už vlastní živnosti; po jeho smrti měli podnik pod názvem U raka v nájmu nejprve Rochus Zach, po něm Jan Kamenský a nakonec František Böhm.

František Švásta, majitel první parní mlátičky v Rakvicích; později založil družstevní podnik, kt. provozoval mlácení buď přímo na polích, nebo po jednotlivých stodolách.

Rostislav Vajbar, kronikář; autor rukopisných příspěvků, kt. sestavoval s necitovaným využitím objevů prof. Ladislava Hosáka.

Oldřich Veverka, bojovník za svobodu; na poč. okupace se mu podařilo uprchnout do ciziny a vstoupit do tvořícího se tam čs. exilového vojska; v jeho sestavě se zúčastnil bojových akcí na francouzsko-německé frontě.

Konstantin Zach, legionář

František Zelený, učitel a ředitel měšťanské školy; po návratu z koncentračního tábora se kromě pedagogického působení podstatně zasloužil o organizaci politického, kulturního a společenského života v Rakvicích.